

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunta University of Applied Sciences

PEKKA LEHTI

Musiikintekijän tekijänoikeuksien lisensointi omalle osakeyhtiölle

YRITTÄJÄN TUTKINTO-OHJELMA
2025

TIIVISTELMÄ

Lehti, Pekka: Musiikintekijän tekijänoikeuksien lisensointi omalle osakeyhtiölle
Opinnäytetyö, AMK
Tutkinto-ohjelma Yrittäjän tutkinto
Toukokuu 2025
Sivumäärä: 33

Yhtiömalli on Teoston ja Verohallinnon musiikintekijöille kehittämä, vuonna 2018 käyttöönotettu kokonaisjärjestely. Yhtiömallin tarkoituksena on mahdollistaa musiikintekijälle tekijänoikeuskorvausten ohjaaminen omaan osakeyhtiöön. Opinnäytetyön tavoitteena oli ymmärtää yhtiömallijärjestelyn juridisia, verotuksellisia ja riskienhallinnallisia näkökulmia sekä tarkastella, kuinka yhtiömalli toimii käytännössä. Tarkoituksena oli myös kehittää omaa asiantuntijuutta aiheesta.

Työ toteutettiin toiminnallisena opinnäytetyönä, joka itsessään toimii produktina. Menetelmänä käytettiin laadullista tutkimusta tukena. Aineistoa kerättiin tekijänoikeuslaista, verolaista sekä Teoston ja Verohallinnon ohjeistuksista. Luotettavuutta vahvistettiin haastattelemalla kolmea alan asiantuntijaa puolistrukturoiduin teemahaastatteluin. Haastatteluista saatiin tietoa yhtiömallin syntytaustasta, mahdollisista riskeistä ja käytännön toteutuksesta.

Tulosten perusteella voidaan todeta, että yhtiömalli ei sisällä verotuksellisia piiloriskejä, kun se toteutetaan Verohallinnon ohjeistuksen mukaisesti. Riskit liittyvät musiikintekijän omaan toimintaan. Johtopäätöksenä todetaan, että yhtiömalli on tällä hetkellä ainoa järjestely, jonka avulla musiikintekijän tekijänoikeuskorvaukset voidaan ohjata hänen omalle osakeyhtiölleen, ja yhtiömalliin siirtyminen vaatii moniulotteista harkintaa sekä musiikintekijän itsetutkiskelua.

Yhtiömalliin siirtymistä harkitsevalle musiikintekijälle suositellaan taloushallinnon asiantuntijan konsultointia riskien hallitsemiseksi.

Avainsanat: osakeyhtiöt, tekijänoikeus, tuloverotus, yhtiömalli

ABSTRACT

Lehti, Pekka: Directing a Music Writer's Copyright Royalties to Their Own Company

Bachelor's Thesis

Entrepreneurship

May 2025

Number of pages: 33

The Yhtiömalli (company model) represents a comprehensive framework developed through collaboration between Teosto and the Finnish Tax Administration. Introduced in 2018, the model enables music creators to direct their copyright royalties to their own limited liability companies. The primary objective of this thesis was to develop a deeper understanding of the legal, fiscal, and risk management dimensions of the Yhtiömalli and to analyse its practical application. An additional aim was to cultivate personal expertise within this specialised field.

The thesis was carried out as a functional thesis, serving as a practical output in its own right. A qualitative research methodology was adopted, with source material drawn from copyright law, tax law, and official guidelines issued by Teosto and the Finnish Tax Administration. The reliability of the study was enhanced through semi-structured thematic interviews conducted with three industry experts. These interviews provided valuable insights into the model's origins, development, associated risks, and real-world implementation.

The findings indicate that, when applied in accordance with the official tax guidelines, the Yhtiömalli does not present hidden tax risks. Instead, the primary risks relate to the individual actions and decisions of the music creator themselves.

Keywords: copyright, taxation, limited liability companies, company model

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2 TAVOITTEET, TOTEUSTUSTAPA JA MENETELMÄT	8
2.1 Tavoitteet	8
2.2 Toteutustapa	8
2.3 Menetelmät	8
2.4 Eettisyys ja luotettavuus	9
3 TEKIJÄNOIKEUS	10
3.1 Tekijä	10
3.2 Teos	10
3.3 Tekijänoikeus	11
3.4 Lähioikeus	11
3.5 Yhteishallinnointi	11
3.5.1 Teosto	12
3.5.2 Gramex	12
3.6 Taloudelliset siirrettävät oikeudet	12
4 TEKIJÄNOIKEUDET ELINKEINONA	14
4.1 Luova talous	14
4.2 Musiikkiliiketoiminta	14
4.3 Musiikkiliiketoiminnan arvoketju ja ekosysteemi musiikintekijän näkökulmasta	14
4.4 Tekijänoikeuksien verotus	16
4.5 Muut oikeudet	18
4.6 Verotuksen yhteenveto	19
5 YHTIÖMALLI	20
5.1 Yhtiömalli, prosessikuvaus	20
5.2 Käypä arvo	21
6 ASiantuntijoiden näkemykset yhtiömallista	23
6.1 Teemat	23
6.2 Haastateltavat	23
6.3 Haastatteluanalyysi	24
6.3.1 Käytännön toteutus	24
6.3.2 Mahdolliset riskit	25
6.3.3 Tarkoituksen toteutuminen	26
6.3.4 Yhteenveto	26
7 JOHTOPÄÄTÖKSET	27

8 POHDINTA.....	30
LÄHTEET	32

1 JOHDANTO

Tämä opinnäytetyö käsittelee musiikintekijöiden verotusta ja taloushallintoa. Työssä selvitetään, kuinka yhtiömallijärjestelyn avulla tapahtuu musiikintekijän tekijänoikeuksien lisensointi musiikintekijän yhtiölle. Yhtiömalli on syntynyt osana Sipilän hallituksen (2015–2019) pyrkimystä vahvistaa luovaa taloutta ja parantaa luovan työn tekijöiden asemaa. Hallituksen tavoitteena oli muuttaa musiikintekijöiden verokohtelu yhdenvertaiseksi muiden yrittäjien kanssa niin, että musiikintekijän toiminta kokonaisuudessaan voitaisiin katsoa elinkeinotoiminnaksi ja tekijänoikeustulo käsitellä elinkeinotulona. Ilman yhtiömallijärjestelyä tekijänoikeustulo on aina musiikintekijän ansiotuloa.

Sipilän hallituksen puoliväliriihen toimintasuunnitelmassa linjattiin seuraavaa:

Hallitus vaikuttaa siihen, että Verohallinto selkiyttäisi kriteerit, joilla tekijänoikeuksista saatava tulo voitaisiin katsoa elinkeinotuloksi. Tällöin siitä voitaisiin vähentää tulonhankkimismenot. Tekijänoikeuksien luovuttamiseen ja niiden arvostamiseen liittyvät verotuskäytännöt yhtenäistettäisiin, jolloin tekijänoikeudet sekä niistä syntyvä tulo olisi mahdollista siirtää yhtiölle. (Valtioneuvosto, 2018).

Tämä oli musiikintekijöiden kannalta käänteentekevä tavoite ja se kirjattiin myös hallitusohjelmaan. Mallia kehittivät yhdessä Teosto ja Verohallinto. Lokakuussa 2018 käyttöön otettu uudistus mahdollistaa, että musiikintekijät voivat tulouttaa Teoston maksamat tekijänoikeuskorvaukset omalle yhtiölleen, jolloin korvaukset verotetaan yhtiön elinkeinotulona.

Yhtiömallin käyttöönotto edellyttää tekijänoikeuksien käyttöoikeuden määräaikaista, yhdestä viiteen vuotta, vastikkeellista siirtoa musiikintekijältä hänen omalle osakeyhtiölleen. Asiasta sovitaan tekijän, oman yhtiön ja Teoston välillä sopimuksilla, eli niin kutsutulla kokonaisjärjestelyllä, joka on suhteellisen uusi ja monimutkainen järjestely. (Teosto, n.d.).

Yhtiömallijärjestelyllä vältetään tekijänoikeuskorvausten verottaminen ansiotulona, ja järjestely luo näin mahdollisuuden ohjata henkilökohtaiset tekijänoikeuskorvaukset omaan yritykseen ja sitä kautta yrityksen investointeihin. Yhtiömallissa tekijänoikeuskorvausten verotus tapahtuu vasta oman yrityksen mahdollisesta voitosta.

Opinnäytetyöstä hyötyvät kaikki tekijänoikeuskorvauksia saavat musiikintekijät, joilla on tarve tekijänoikeuskorvausten ohjaamiseen omalle yritykselleen ja oman yrityksensä investointeihin. Asialla on suuri merkitys esimerkiksi musiikintekijöille, jotka toimivat artisteina ja varsinkin niille, jotka suuntaavat kansainvälisille markkinoille, koska etenkin musiikkivienti Suomesta vaatii suuria

investointeja. Tämän takia on musiikkiviennin kehittymisen kannalta tärkeää, että tekijänoikeuksista saatavat korvaukset voidaan helposti ohjata yritystoimintaan ja edelleen investointeihin.

Toimeksiantajana on musiikkialan yritys Skär Entertainment Oy, jossa toimin itse toimitusjohtajana. Skär Entertainment Oy on perustettu 2018. Yhtiön toimialana on musiikkituotanto, musiikin kustannustoiminta ja tapahtumatuotanto. Yhtiö on keskittynyt musiikkialalle ja tekee pääasiassa musiikin lisensointia kansainvälisesti. Yhtiö on musiikintekijän omistuksessa ja yhtiössä on otettu käyttöön opinnäytetyön aiheena oleva Teoston yhtiömalli.

2 TAVOITTEET, TOTEUSTUSTAPA JA MENETELMÄT

2.1 Tavoitteet

Tämän työn tavoitteena on ymmärtää paremmin yhtiömallijärjestelyn yritysjuridiset ja verotukselliset näkökohdat sekä kuinka yhtiömalli toimii käytännössä. Tavoitteena on myös henkilökohtaisen asiantuntijuuden kehittyminen tasolle, jota voidaan kaupallistaa.

Opinnäytetyössä pyritään kuvaamaan yhtiömallin suhteellisen monimutkainen prosessi ja avataan aiheeseen muita näkökulmia Teoston ja Verohallinnon ohjeiden lisäksi.

Tavoitteena on myös selvittää, onko yhtiömallijärjestelyssä verotuksellisia piiloriskejä, tai olisiko jokin muu järjestely saman tavoitteen saavuttamiseksi järkevämpi. Yhtiömallissa maksettava lisenssimaksu perustuu tekijän aikaisempien Teosto-korvausten perusteella tehtyyn käyvän arvon laskelmaan. Tavoitteena on selvittää, vaikuttaako kustannussopimuksesta saatu ennakko tähän lisenssimaksuun.

2.2 Toteutustapa

Opinnäytetyö on toiminnallinen ja lopputuloksen on tarkoitus antaa yhtiömallia harkitsevalle työkaluja sekä näkökulmia tukemaan päätöksentekoa. Työn on tarkoitus täydentää Verohallinnon ja Teoston yhtiömalliohjeistuksia. Kostamo ym. (2020, s. 11.) kuvaavat toiminallista opinnäytetyötä seuraavasti: ”Toiminnallisessa opinnäytetyössä näytät ammatillisen asiantuntijuuden kehittävällä ja tutkimuksellisella otteella tehdyllä tuotoksella ja raportilla, joka kuvaa tuotokseen liittyviä lähtökohtia, valintoja ja ratkaisuja perustellusti.”

2.3 Menetelmät

Käytettävät menetelmät ovat laadullisia, koska tutkittavaa kohdetta halutaan ymmärtää paremmin ja kokonaisvaltaisemmin (Ojasalo ym., 2022, s. 105).

Tarvittavat, spesifit tiedot löytyvät tekijänoikeuslaista, verolaista, Teoston ohjeista ja Verohallinnon ohjeista. Luotettavuutta lisätään haastattelemalla vähintään kolmea alan asiantuntijaa. Haastattelut toteutetaan puolistrukturoituina avoimina teemahaastatteluina.

Haastattelujen tavoitteena on saada tietoa yhtiömallin syntyyn vaikuttaneista tekijöistä, yhtiömalliin liittyvistä mahdollisista riskeistä ja yhtiömallin käytännön toteutuksesta.

2.4 Eettisyys ja luotettavuus

Tässä opinnäytetyössä on noudatettu Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjeistusta hyvästä tieteellisestä käytännöstä. Haastatteluihin osallistuminen on ollut vapaaehtoista ja haastateltavilta on saatu suostumus suullisesti ennen haastattelujen toteuttamista. Haastateltaville kerrottiin opinnäytetyön tarkoitus, haastattelujen sisältö sekä miten heidän antamaansa aineistoa käytetään osana tätä opinnäytetyötä.

Haastateltavat ovat antaneet luvan nimensä käyttöön tässä opinnäytetyössä. Haastatteluissa ei käsitelty tai tullut ilmi henkilökohtaisia tai arkaluontoisia aiheita. Haastatteluaineistoa on käsitelty luottamuksellisesti, eikä aineistoa luovuteta ulkopuolisille. Haastatteluaineisto, joka sisältää haastattelutallenteet ja haastatteluiden litteroinnin, hävitetään tämän opinnäytetyön valmistumisen ja hyväksymisen jälkeen.

Tekijänoikeus suojaa tekijän tekemää teoskynnyksen ylittävää teosta. Teoskynnys ylittyy, kun teos on tekijänsä luomistyön itsenäinen ja omaperäinen tulos. Teos on omaperäinen, kun teoksen ilmenemismuoto on sellainen, ettei toinen tekijä tekisi täysin samanlaista teosta (Tekijänoikeus.fi, n.d.)

3.3 Tekijänoikeus

Tekijänoikeus tuottaa oikeuden haltijalle yksinoikeuden määrätä teoksesta. Oikeudenhaltija voi siirtää kaikki tai osan oikeuksistaan toiselle korvauksetta tai korvausta vastaan. Oikeuksien siirtämisestä tehty sopimus määrittää missä asemassa oikeuksien siirron saajana oleva toissijainen oikeudenhaltija on. (Harenko, 2024.)

Tekijänoikeudella suojattujen teosten käyttämisessä lähtökohtana on yksilöllisesti neuvoteltujen käyttöoikeuksien ja lisenssien myöntäminen mahdollisesti erikseen sovittavaa korvausta vastaan. Tekijänoikeus voidaan luovuttaa myös toiselle luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle esimerkiksi yritykselle. Tekijänoikeus ja lähioikeudet voivat myös siirtyä muun omaisuuden tavoin perintönä tai testamentilla. (Myhrberg, 2013, s.5.)

3.4 Lähioikeus

Lähioikeus on tekijänoikeutta lähellä oleva ja sitä täydentävä suoja. Lähioikeus ei edellytä teoskynnyksen ylittymistä, omaperäisyyttä tai taiteellisuutta kuten tekijänoikeus. Lähioikeus suojaa teoksen tai kansanperinteen esitystä, äänen tai kuvan tallennusta, teoskynnystä ylittämätöntä valokuvaa, radio- ja TV-lähetyksiä, tietokantoja, luetteloita sekä lehtijulkaisuja. Lähioikeus voi suojata myös puhtaasti taloudellisia investointeja, jotka kohdistuvat edellä mainittuihin. (TTVK, n.d.)

Lähioikeus saadaan esitykseen kun esittäjä esittää teoksen tai kansanperinteen esityksen (TTVK, n.d.). Nykyään on hyvin yleistä, että esittävän taiteilijan lähioikeus ja äänitallenteen tuottajan lähioikeus ovat kummatkin yrittäjänä toimivalla musiikintekijällä. Kun musiikintekijä esittää teoksensa itse tuottamallaan tallenteella, hän saa lähioikeuden suojan esitykselleen esittäjänä ja äänitallenteeseen investoineena tuottajana.

3.5 Yhteishallinnointi

Laki tekijänoikeuden yhteishallinnoinnista (YHL), niin sanottu yhteishallinnointilaki, turvaa oikeudenhaltijoiden itsemääräämisoikeuksia ja edistää tekijänoikeusmarkkinoiden toimivuutta, läpinäkyvyyttä, vastuullisuutta sekä tehokkuutta, myös suhteessa käyttäjiin. Laki luo pohjan reiluille tekijänoikeusmarkkinoille ja se sääntelee tekijänoikeusjärjestöjen toimintaa. (YHL, 2016.)

Lain tarkoittamien yhteishallinnointiorganisaatioiden perustehtävänä on oikeuksien lisensiointi oikeudenhaltijoiden tahdon mukaisesti. Suomessa musiikkialan yhteishallinnointiorganisaatioita ovat Teosto ja Gramex. (YHL, 2016.)

3.5.1 Teosto

Tekijänoikeusjärjestö Teosto on lain määrittelemä voittoa tavoittelematon yhteishallinnointiorganisaatio, joka perustettiin vuonna 1928 pitämään huolta säveltäjien oikeuksista ja valvomaan heidän etujaan. Teoston jäsenorganisaatiot edustavat tekijöitä ja musiikin kustantajia. Teostossa on jäsenenä yhteensä yli 40 000 tekijää ja kustantajaa. Teoston asiakkuus ei vaadi Teoston jäsenyyttä. Teoston asiakkaana tai jäsenenä voivat olla yksityishenkilöt ja yhteisöt. (Teosto, n.d.) Teoston kokonaisjako musiikin säveltäjille, sanoittajille, sovittajille ja musiikkikustantajille oli vuonna 2023 yli 70 miljoonaa euroa (Teosto, 2024).

3.5.2 Gramex

Gramex on lain määrittelemä yleishyödyllinen yhteishallinnointiorganisaatio, joka edustaa musiikin esittäjiä ja äänitteiden tuottajia. Gramexilla on yhteensä noin 60 000 asiakassopimusta muusikoiden, artistien, kapellimestarien ja tuottajien kanssa. (Gramex, 2025.) Gramexin jäseninä ovat äänitetuottajat ja esittävät taiteilijat, joita yhdistyksessä edustavat heidän järjestönsä Musiikkituottajat- Ifpi ja Suomen Muusikkojen liitto. Asiakkaina ovat asiakassopimuksen Gramexin kanssa tehneet esittävät taiteilijat ja äänitteitä julkaisevat tuottajat. (Gramex, 2025.) Gramex tilitti oikeudenhaltijoilleen vuoden 2023 aikana 21,5 miljoonaa euroa (Gramex, 2024).

3.6 Taloudelliset siirrettävät oikeudet

Tekijällä on yksinoikeus omiin teoksiinsa ja hän voi luovuttaa teosten taloudelliset oikeudet edelleen toiselle osapuolelle korvausta vastaan tai korvauksetta. Taloudellisella siirrettävällä oikeudella tarkoitetaan, että tekijällä on yksinoikeus määrätä teoksensa taloudellisesta käytöstä ja oikeus määrätä oikeuksien hyödyntämisehdoista. Tekijänoikeussuojan merkitys on todella suuri, kun tekijän liiketoiminta perustuu teoksiin, joiden tuottaminen vaatii suuria investointeja. (Harenko, 2024.) Kun puhutaan tekijänoikeustulosta on kyse lähinnä tekijänoikeuslaissa (404/1961) määritellyn teoksen käyttöoikeuden luovutuksesta ja tekijänoikeuden hyödyntämisestä saatavasta tulosta (Myhrberg, 2013).

Taloudelliset oikeudet ovat kappaleen valmistaminen ja yleisön saataville saattaminen. Valmistamista on esimerkiksi teoksen painaminen, monistaminen, kopioiminen ja tallentaminen. Yleisön saataville saattaminen tarkoittaa teoskappaleiden levittämistä yleisölle esimerkiksi myymällä tai vuokraamalla. Se voi olla myös välittämistä internetissä tai teoksen julkista esittämistä ja näyttämistä. (TTVK, n.d.)

Kuva 1.

Kuva 1. Taloudelliset oikeudet. (Musiikkikustantajat, 2024).

4 TEKIJÄNOIKEUDET ELINKEINONA

4.1 Luova talous

Musiikkiliiketoiminta on osa luovaa taloutta, jonka arvo syntyy luovuudesta, kulttuurista, immateriaalioikeuksista ja edellä mainittujen tuotteistamisesta, kaupallistamisesta ja jakelusta. Luova talous kattaa esimerkiksi musiikin, elokuvat, pelit, muodin, kirjallisuuden, designin, arkkitehtuurin, visuaaliset taiteet ja niin edelleen. Luova talous on yhdistelmä kulttuuria, teknologiaa ja kaupallista ajattelua. Luova talous on kasvava toimiala, jonka talouden perusta on luovuus ja immateriaalioikeudet. Vuonna 2022 tehdyn selvityksen mukaan Suomen luovien alojen talous on noin 16,8 miljardia euroa ja ne tuottavat työpaikan yli 136 000 ihmiselle. (Luovat ry, n.d.)

4.2 Musiikkiliiketoiminta

Musiikkiliiketoiminnassa luodaan taloudellista arvoa musiikilla. Musiikkiliiketoiminnan merkittävimpiä osa-alueita ovat musiikin säveltäminen, tuotanto, esittäminen, julkaiseminen, jakelu, brändäys ja lisensointi. Musiikkiala on jatkuvassa muutoksessa teknologian, kulutustottumusten ja lainsäädännön muuttuessa. Tämä opinnäytetyö painottuu artistina toimivan musiikintekijän ansaintalogiikkaan.

Musiikkiliiketoiminnan toimijoita ovat musiikintekijät, musiikin esittäjät, tekijänoikeusjärjestöt, agentit, tapatumajärjestäjät musiikkikustantajat, levy-yhtiöt, jakelijat, streaming-palvelut, mediayhtiöt ja kuluttajat.

Musiikintekijänä toimiva artisti ansaitsee elantonsa tekijänoikeuskorvauksista, live-esiintymisistä, brändäyksestä ja tallenteiden myynnistä. Musiikintekijä on musiikkiliiketoiminnassa alkutuottaja. Tekijänoikeuskorvauksia syntyy, kun musiikkia esimerkiksi myydään ja jaellaan fyysisessä tai digitaalisessa muodossa. Tuloja syntyy myös, kun musiikkia käytetään elokuvissa, TV-sarjoissa, mainoksissa ja esimerkiksi videopeleissä tai esitetään livenä.

4.3 Musiikkiliiketoiminnan arvoketju ja ekosysteemi musiikintekijän näkökulmasta

Kuten luvussa 4.2. on mainittu, teoksista syntyviä tekijänoikeuskorvauksia Suomessa kerää ja tilittää Teosto ja lähioikeuksista syntyviä korvauksia Gramex.

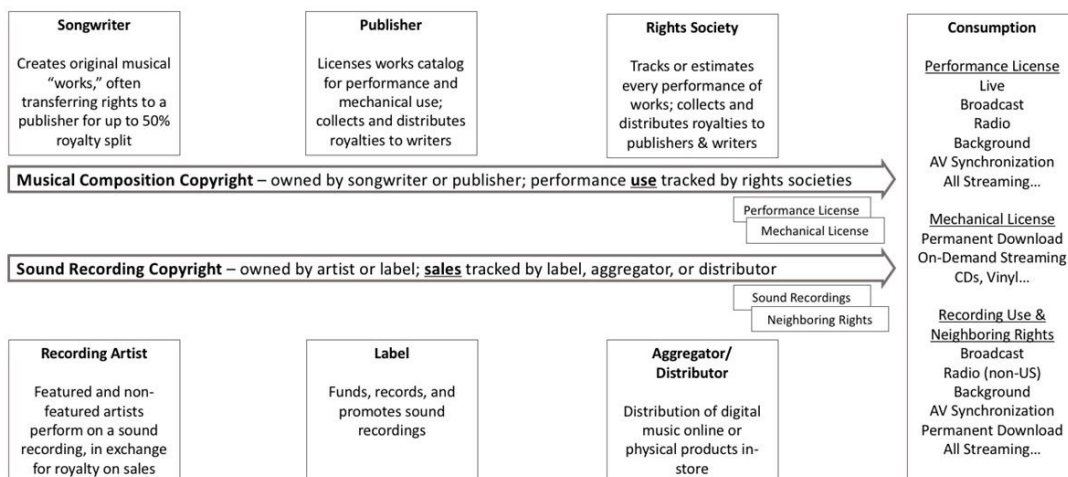
Alla olevassa kaaviossa on kuvattu teosten tekijänoikeuksien ja esitysten lähioikeuksien arvoketju. Kuvassa ylhäällä kulkee tekijänoikeuksien arvoketju ja kuvassa alhaalla lähioikeuksien arvoketju. Musiikintekijälle tulo muodostuu

teoksista, kun taas tallenteiden lähioikeuksista tuloa muodostuu teoksen esittäjälle. Musiikintekijä, joka on myös esittäjä saa tuloa niin tekijäoikeuksista kuin lähioikeuksista.

Alla olevan kuvan 2 suomennos:

Tekijänoikeudet: musiikintekijä -> kustantaja -> tekijänoikeusjärjestö -> kulutus.

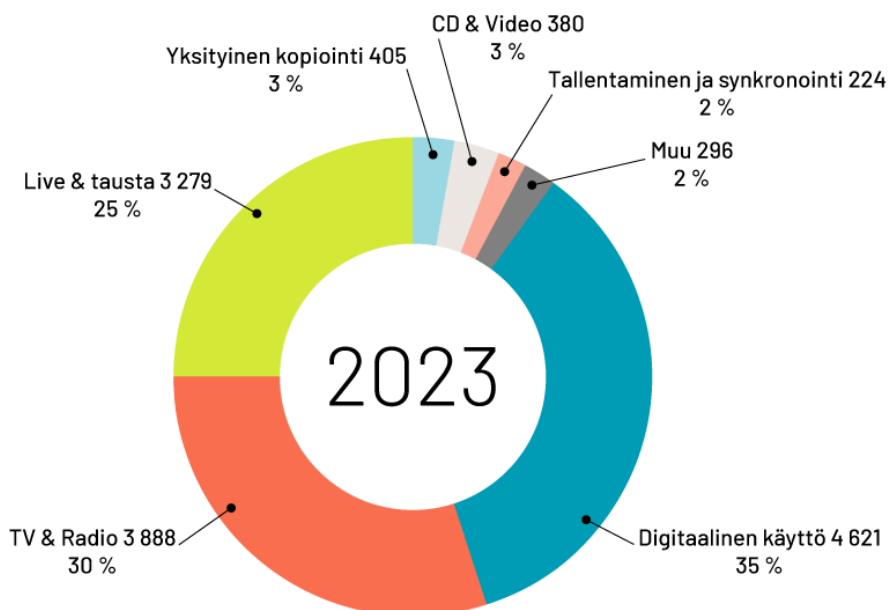
Lähioikeudet: levyttävä artisti -> levy-yhtiö -> jakelija -> kulutus. (Ilmavirta, T, 2020.)

Kuva 2. Musiikkialan oikeuksien arvoketjut. (Sellin & Seppälä, 2017)

Seuraavasta kuvasta 3 näkyy musiikintekijän tekijänoikeuskorvausten lähteet. Kuvasta näkyy myös, että globaalisti suurin tekijänoikeuskorvausten lähde on digitaalinen teosten käyttö. Kansainvälisesti äänitemusiikin suurimmat markkinat olivat vuonna 2024 Yhdysvallat, Japani ja Iso-Britannia (Ifpi, 2025).

Tekijänoikeuskorvausten lähteet globaalisti 2023 (milj. eur)

Kuva 3. Tekijänoikeuskorvausten lähteet globaalisti 2023 (Teosto, 2024)
 Alla olevassa Music Finlandin tuottamassa kuvassa 4 on visualisoitu musiikkiliiketoiminnan arvoverkosto biisiviennin näkökulmasta. Kuvaa on muokattu niin, että siinä näkyy musiikintekijä-artistin rahavirtoja. Vihreinä nuolina tuloja ja punaisina nuolina menoja. Kuva auttaa hahmottamaan musiikkiliiketoiminnan moninaiset rahavirrat ja siinä on rajoitetusti kuvattu elävän musiikin liiketoiminnan kulurakenne, joka sisältää esimerkiksi matkat, tilavuokrat, laitevuokrat, muusikoiden palkkiot, agenttiprovisiot, markkinoinnin, merchandisen tuottamisen ja niin edelleen. Musiikintekijä, joka on myös esiintyvä artisti, joutuu investoimaan huomattavia summia nimenomaan livetoimintaan.

Kuva 4. Biisiviennin ekosysteemi (mukaillen Music Finland, 2020).

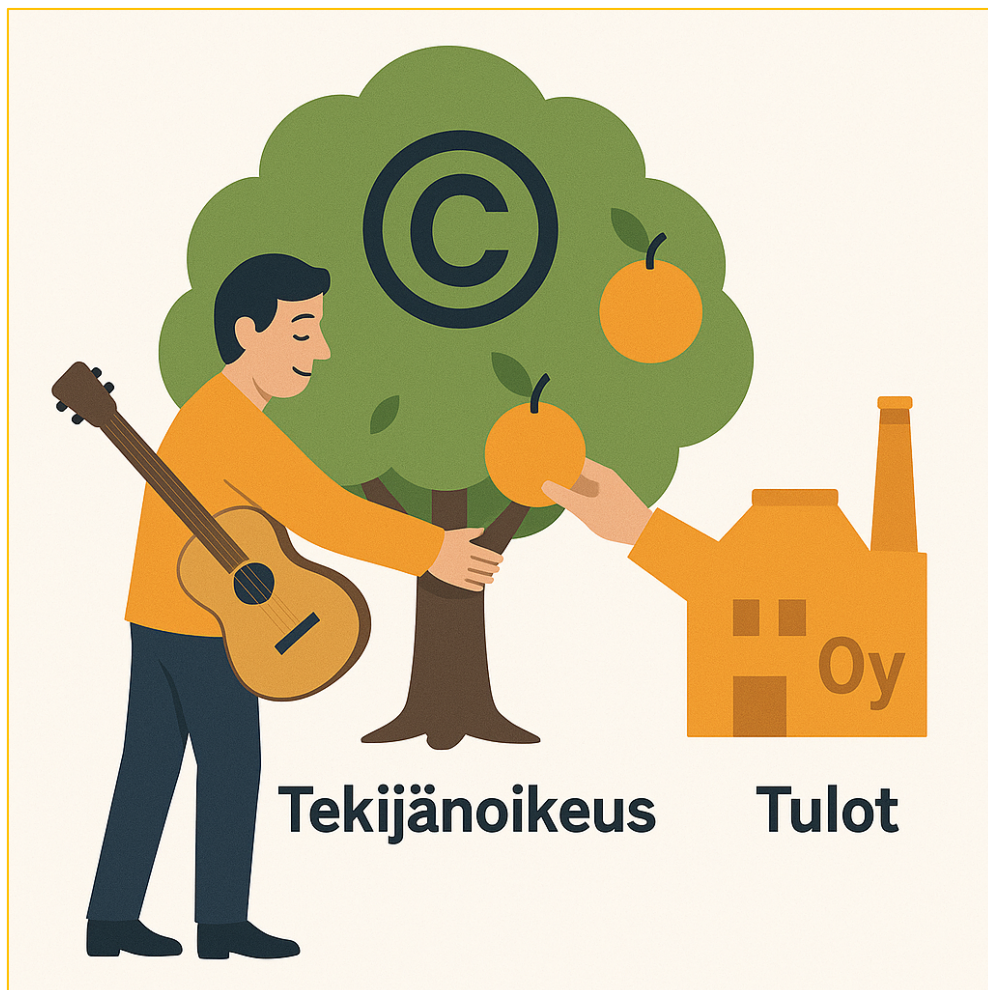
4.4 Tekijänoikeuksien verotus

Tekijänoikeus on sopimuksenvaraista oikeutta, josta saatavia korvauksia verotetaan tekijän ansiotulona (Verohallinto, 2024). Musiikintekijän tekijänoikeustulot koostuvat korvauksista, jotka syntyvät hänen teostensa käytöstä. (Vero, 2015.) (TVL 30.12.1992/1535, [52 §.](#))

Kaupallisesta käytöstä maksettavia korvauksia ovat muun muassa teoksen esityskorvaus, mekanisointikorvaus, korvaus uusintaesityksestä ja synkronointikorvaus, joka tarkoittaa tallenteen yhdistämistä visuaaliseen mediaan. Katso kuva 2.

Musiikintekijän harkitessa tekijänoikeuskorvausten lisensointia omalle osakeyhtiölleen hänen on ymmärrettävä, että myös tulon lähde, eli teosten oikeudet, siirretään osakeyhtiölle. Tämä johtuu siitä, että verottaja verottaa sitä, jolla on tuloa tuottavan oikeuden hallinta tai omistus. Tätä kuvaa verotuksessa yleisesti noudatettu ”Puu ja hedelmät” -oppi, joka tarkoittaa, että verotettava tulo (hedelmä) kuuluu sille, joka omistaa tulon lähteen (puun). (Teosto, 2023.) (Vero, 2024.) Yhtiömallissa puu (tekijänoikeus) ja hedelmät (tekijänoikeudesta tulevat tulot) siirtyvät määräaikaisella sopimuksella musiikintekijän osakeyhtiölle. Katso kuva 5.

Teoston kanssa tehtävät yhtiömallisopimukset edellyttävät yhtiön omistajan tai omistajien asiakassopimusta Teoston kanssa, siksi musiikintekijän omistamalla osakeyhtiöllä tarkoitetaan tässä yhteydessä musiikintekijän yksin tai yhdessä muiden Teoston asiakkaina olevien musiikintekijöiden kanssa omistamaa osakeyhtiötä. Yllä mainittu oikeuksien lisensointi osakeyhtiölle on varallisuusarvoisen aineettoman oikeuden siirtämistä. Tämä tarkoittaa että oikeuksien määräämisoikeuden lisäksi, myös oikeus niiden tuottoon siirtyy musiikintekijän yhtiölle. (Vero, 2024.)

Kuva 5. (kuva: luotu Chatgpt-tekoälyllä, kehote luvun 4.4. sisällöstä, 2025).

Yhtiömallissa musiikintekijän osakeyhtiö saa lisensointisopimuksella hallintaansa musiikintekijän tekijänoikeudet ja niistä muodostuvat korvaukset, jotka käsitellään verotuksessa elinkeinotulona.

4.5 Muut oikeudet

Musiikintekijä voi siirtää yhtiölleen myös muita YHL:n soveltamisalan piiriin kuulumattomia oikeuksia, joita yhtiömalli ei koske (Vero, 2024.) Tällainen oikeus on esimerkiksi synkronointi av-tuotantoon. Synkronointioikeudesta maksetaan useimmiten kertakorvaus ja oikeus voidaan pitää itsehallinnossa. Tämä tarkoittaa, että tekijä tai tekijän yhtiö hallinnoi edellä mainittuja YHL:n soveltamisalan piiriin kuulumattomia oikeuksia suoraan sen sijaan, että oikeus olisi Teoston hallinnoima. Musiikintekijän tai hänen yhtiönsä on itse ilmoitettava Teostolle teoksen itsehallinnosta. Synkronoidessa itsehallinnoituja teoksia, ne lisensoidaan suoraan esimerkiksi elokuvatuotantoyhtiölle tai TV-yhtiölle.

4.6 Verotuksen yhteenveto

Yhteenvetona todettakoon, että musiikintekijälle tekijänoikeuksista maksettavaa korvausta kohdellaan verotuksessa ansiotulona tuloverolain (1535/1992, TVL) 52 §:n nojalla ja yritykselle maksettaessa verokohtelu on elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (EVL) 4 §:n mukaista. (Vero, 2024.)

Yhtiömallin avulla voidaan tulouttaa musiikintekijän tekijänoikeustulot niin, että niitä voidaan verottaa alhaisemman kahdenkymmenen prosentin yhteisöverokannan mukaan, jolla vältetään musiikintekijän ansiotuloina saamien tekijänoikeustulojen progressiivinen verotus. (Teosto, 2024.)

5 YHTIÖMALLI

Yhtiömalli on 2018 käyttöön tullut kokonaisjärjestely, joka on kehitetty Teoston ja Verohallinnon yhteistyönä. Yhtiömalli antaa tekijälle mahdollisuuden ohjata omat tekijänoikeustulonsa omalle yritykselleen. (Teosto, 2024.)

Verohallinnon yhtiömalliohjeissa yhtiömallin tarkoitus on kirjattu seuraavasti:

”Kokonaisjärjestelyn erityisenä tarkoituksena on tekijän elinkeinotoiminnan edellytysten parantaminen, järjestelyn soveltamisala ja -ehdot on rajattu vastaamaan tätä tavoitetta.” (Vero, 2024.)

Kuten aiemmin on jo mainittu, yhtiömallissa musiikintekijän osakeyhtiö saa musiikintekijän tekijänoikeuskorvaukset elinkeinotulona, mikä mahdollistaa verotuksen osakeyhtiöiden tuloverokannan mukaan ja mahdollistaa menojen vähentämisen elinkeinotulosta. (Vero, 2024.)

5.1 Yhtiömalli, prosessikuvaus

Yhtiömallijärjestely yksinkertaistettuna:

Alkutilanteessa musiikintekijä on luovuttanut tekijänoikeuksiensa hallinnoinnin Teostolle, joka maksaa teoksista saatavat tekijänoikeuskorvaukset hänelle ansiotulona.

Oikeuksien ja niistä saatavien tulojen siirto yhtiömallia varten

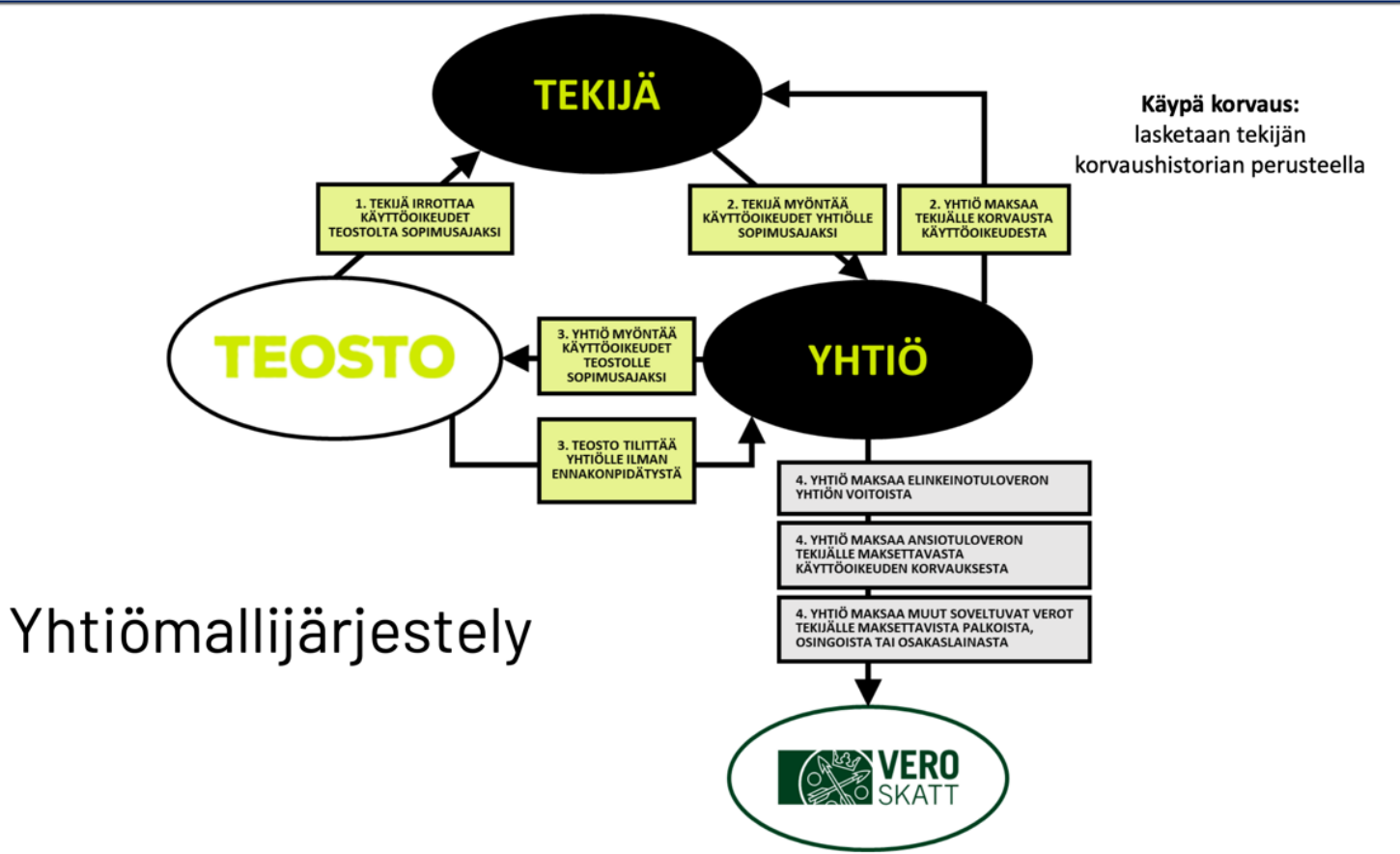
- Musiikintekijä irrottaa käyttöoikeutensa väliaikaisesti Teostolta sopimusajaksi.
- Musiikintekijä myöntää nämä käyttöoikeudet omalle yhtiölleen sopimusajaksi
- Yhtiö myöntää käyttöoikeudet Teostolle sopimusajaksi.
- Yhtiö maksaa musiikintekijälle käypään arvoon perustuvan lisensiointimaksun (perustuen aiempiin Teosto-tuloihin).
- Sopimukset tehdään vähintään yhdeksi vuodeksi ja korkeintaan viideksi vuodeksi kerrallaan ja ne voidaan uusia sopimusajan päätyttyä.
- Teosto tilittää sopimusaikana tekijänoikeustulot yhtiölle ilman ennakonpidätystä.

Verotus

- Yhtiö maksaa elinkeinotuloveroa voitostaan.
- Musiikintekijälle maksetusta lisensiointimaksusta maksetaan ansiotulovero.
- Yhtiö maksaa muut soveltuvat verot musiikintekijälle maksetuista eristä, joita ovat esimerkiksi palkat, osingot ja mahdolliset osakaslainat.

Edellä mainitulla tavalla musiikintekijä luovuttaa oikeuksiensa yksinomaisen käyttöoikeuden määräajaksi osakeyhtiölleen pysyen Teoston oikeudenhaltija-asiakkaana.

Alla olevassa kuvassa 6 on yhtiömallin toteutusprosessi, kun musiikintekijänä on Teoston asiakas. (Teosto, 2024.) (Vero, 2024.)

Kuva 6. Yhtiömallijärjestely (Teosto, 2022)

5.2 Käypä arvo

Jotta musiikintekijän ja hänen yhtiönsä välillä tehty lisensointisopimus olisi pätevä, vaaditaan niin kutsutun käyvän arvon käyttämistä. Käypä arvo on todennäköinen luovutushinta, joka kaupan kohteesta vapailta markkinoilla saatisiin toisistaan riippumattomien tahojen välisessä kaupassa. (Myhrberg, 2013.) Sopimuksella siirtyvät oikeudet arvostetaan tuottoarvomenetelmää käyttäen.

”Tuottoarvomenetelmä tarkoittaa menetelmää, jolla kohteen arvo eli todennäköinen luovutushinta määritetään kohteesta käyttöaikana tulevaisuudessa todennäköisesti saatavien vuosituottojen pääomitettuna nykyarvona” (Vero, 2024).

Käypä arvo -laskelma on tuottoarvomenetelmällä laskettu musiikintekijän aikaisempiin tekijänoikeustuloihin perustuva mekaaninen ennuste tai arvio musiikintekijän tulevaisuuden tekijänoikeuskorvauksista.

Musiikintekijälle tulevaisuudessa kertyvien tekijänoikeuskorvausten ennustaminen on haasteellista, koska niille on tyypillistä kausikohtaiset vaihtelut, jotka ovat suoraan yhteydessä esimerkiksi musiikintekijän teosten suosioon ja määrään. Edellä mainittu ennustaminen on huomattavasti vielä vaikeampaa aloittavalle musiikintekijälle. Tämän takia yhtiömallsopimusta tehtäessä määritetään tuottoarvomenetelmällä musiikintekijän luovutettavien oikeuksien todennäköinen luovutushinta omalle yhtiölle lisensoitujen oikeuksien käyttöajalle, eli lasketaan mekaanisesti musiikintekijän tulevaisuuden tekijänoikeuskorvausten nykyarvo. Laskelma on ennuste ja perustuu musiikintekijän historiallisen nettokorvaukserkertymän keskiarvoon, josta pääomituskerroimen avulla lasketaan musiikintekijälle vuosittain maksettava lisenssimaksu. Tätä laskelmaa kutsutaan käypä arvo -laskelmaksi, jonka tuloksena siis saadaan musiikintekijälle maksettavan vuosittaisen lisenssimaksun määrä. (Vero, 2024.)

Alla on havainnollistava esimerkki laskelmasta. Kuva 7.

Tekijänoikeustulojen käypä arvo							
Musiikintekijän tulot Teostolta per tilitys	2020	2021	2022	2023	2024		
1	7 500,00 €	1 500,00 €	7 000,00 €	5 000,00 €	10 000,00 €		
2	15 000,00 €	2 500,00 €	8 000,00 €	3 000,00 €	10 000,00 €		
3	7 500,00 €	1 000,00 €	6 500,00 €	1 200,00 €	20 000,00 €		
4	10 000,00 €	5 000,00 €	4 800,00 €	1 300,00 €	20 000,00 €		
Teoston musiikintekijälle maksamat korvaukset yhteensä per vuosi	40 000,00 €	10 000,00 €	26 300,00 €	10 500,00 €	60 000,00 €		
Nettokorvaus per vuosi (korvauksista on vähennetty 20% osakeyhtiön laskennallinen tuloverovelka)	33 333,33 €	8 333,33 €	21 916,67 €	8 750,00 €	50 000,00 €		
Keskimääräinen vuosituotto eli nettokorvausten keskiarvo	24 466,67 €						
Pääomituskerroin	15 %						
Lasketaan 15 %:n mukaisen pääomituskerroin ja oikeuksien sopimuskauden määrä-ajan (1-5 vuotta) pituuden perusteella määräytyvä pääomituskerroin. <i>Pääomituskerrointana laskennassa käytetään aina kaavamaisesti 15 %.</i> (vero.2024.)	Pääomituskerroin 1-5 vuotta	Keskim. Vuosituotto x pääomituskerroin	Musiikintekijälle maksettava lisenssimaksu/sopimusvuosi				
			Vuosia				
Sopimusaika yksi (1) vuosi,	0,8696	21 276,21 €	1	21 276,21 €	Keskim. Vuosituotto x pääomituskerroin/1		
Sopimusaika kaksi (2) vuotta.	1,6257	39 775,46 €	2	19 887,73 €	Keskim. Vuosituotto x pääomituskerroin/2		
Sopimusaika kolme (3) vuotta.	2,2832	55 862,29 €	3	18 620,76 €	Keskim. Vuosituotto x pääomituskerroin/3		
Sopimusaika neljä (4) vuotta.	2,855	69 852,33 €	4	17 463,08 €	Keskim. Vuosituotto x pääomituskerroin/4		
Sopimusaika viisi (5) vuotta.	3,3522	82 017,16 €	5	16 403,43 €	Keskim. Vuosituotto x pääomituskerroin/5		
<i>Tekijänoikeuksien arvioitu lisenssimaksu koko sopimusajalle saadaan laskemalla keskimääräisen vuosituoton ja pääomituskerroimen tulona määräytyvä korvaus. Tekijänoikeuksien kunkin vuoden käypänä korvauksena pidetään suhteellista osuutta koko sopimusajalle lasketusta lisenssimaksusta (esimerkiksi neljän vuoden määräaikaisessa sopimuksessa 25 % lisenssimaksusta).</i> (Vero, 2024.)							

Kuva 7.

6 ASIANTUNTIJOIDEN NÄKEMYKSET YHTIÖMALLISTA

Haastattelin maaliskuussa 2025 kolmea alan asiantuntijaa tätä opinnäyte-työtä varten, jotta saisin mahdollisimman monipuolisen näkemyksen yhtiö-mallista. Haastattelut tehtiin puolistrukturoituina teemahaastatteluina, jotka äänitettiin ja myöhemmin litteroitiin. Haastattelujen analyysi tehtiin litteroinnin ja haastattelumuistiinpanojen pohjalta.

6.1 Teemat

Puolistrukturoitujen haastatteluiden teemat olivat:

- Yhtiömallin käytännön toteutus
- Toteutukseen liittyvät riskit
- Tarkoituksen toteutuminen, niin kuin se on kirjattu ohjeistukseen
- Yhtiömallin mahdolliset kehitysajatukset

6.2 Haastateltavat

Asiantuntijoiden osaamisprofieileina olivat:

- Verotus
- Tekijänoikeudet
- Taloushallinto

Haastatellut asiantuntijat olivat:

- **Olavi Tuomi**, johtava veroasiantuntija Verohallinnolta. Hän on vastaan- nut Yhtiömallia koskevan Verohallinnon ohjeen viimeisimmästä päivi- tyksestä.
- **Martti Kivistö**, tekijänoikeuden asiantuntija. Hän on ollut mukana ke- hittämässä yhtiömallia.
- **Riikka Olin**, taloushallinnon asiantuntija. Hän on tehnyt monelle musii- kintekijälle yhtiömallijärjestelyn.

6.3 Haastatteluanalyysi

Tässä luvussa on haastatteluiden analyysi ja yhteenveto, joka on tehty esiteltyyn haastattelumateriaaliin perustuen.

6.3.1 Käytännön toteutus

Jokainen haastateltava suositteli, että järjestelyn suunnittelussa ja toteutuksessa käytetään taloushallinnon ammattilaisen asiantuntemusta, sillä järjestely on vaativa ja sen hallinnon järjestäminen systemaattisesti vaatii taloushallinnon osaamista. Haastatteluissa tuli myös ilmi, että yleisohjetta milloin yhtiömalli olisi musiikintekijälle sopiva ei voida antaa, vaan täytyy ottaa huomioon monia eri seikkoja, kuten esimerkiksi tekijän taloushallinnon osaaminen ja muu rahankäyttö. On myös tärkeää selvittää, mitkä ovat järjestelyn kokonaiskulut varsinkin, jos koko yhtiömallin toteutus ja hallinnointi ulkoistetaan.

Tuomi ohjeisti musiikintekijää seuraavasti:

Musiikintekijän kannattaa harkita taloushallinnon ammattilaisen kanssa, olisiko yhtiömalli sopiva ratkaisu musiikintekijän talouteen. Harkinnassa kannattaa ottaa huomioon yhtiömallijärjestelyn kokonaiskulut ja yhtiössä täytyy olla sen verran rahaa, että saa maksettua vuosittaisen lisenssimaksun musiikintekijälle.

Kysyttäessä Kivistöltä kenelle yhtiömalli sopii, hän vastasi seuraavasti:

Yhtiömallin käyttöönottamisen täytyy järkevästi istua musiikintekijän kokonaissuunnitelmaan ja siihen, mistä saat tuloja tekijänä tai artistina ja miten tulot sitten investoidaan. Ei ole yleispätevää vastausta kenelle malli sopii, vaan se vaihtelee aina jokaisen tilanteen mukaan. Jotta yhtiömallista olisi hyötyä, musiikintekijällä täytyy olla riittävän korkea tulotaso ja nimenomaan tekijänoikeuskorvauksista tulevan tulon taso ja mielellään nyt tietysti sillä tavalla, että tulo on jossain määrin pysyvää.

Päätökseen yhtiömalliin siirtymisestä vaikuttaa myös tekijän oma tulevaisuuden visio ja odotukset tulevaisuudessa saatavista tekijänoikeustuloista.

Olin kertoi seuraavaa:

Koska tekijänoikeustulot tulevat tekijälle viipeellä, ehtii yhtiömallijärjestelyn tehdä, kun on jo tiedossa, että teos on suosittu ja siitä tulee merkittävä määrä tekijänoikeustuloa.

Olin toi myös esiin sen, että tekijälle, joka on saanut jo huomattavia summia tekijänoikeuskorvauksia ansiotulona, voi olla haasteellista hahmottaa, kuinka siirtyminen yhtiömalliin vaikuttaa tekijän talouden kokonaiskuvaan, kun tekijänoikeuskorvaukset ohjautuvat yhtiöön ja ne ovat yhtiön varoja, joita käytetään yhtiön kuluihin.

6.3.2 Mahdolliset riskit

Yhtiömallin riskeistä keskusteltaessa kaikki asiantuntijat toivat esiin, että yhtiömallijärjestelyyn siirtyminen on turvallista, jos tekee yhtiömallijärjestelyn noudattaen verohallinnon ohjeita. Kun käypä arvo -laskelmaan perustuva, tekijälle maksettava lisensointimaksu on määritelty ohjeiden mukaan, ei järjestelyyn jää tulkinnanvaraa.

Tuomi kertoi, että:

Yhtiömallia harkitsevan tekijän ei tarvitse myöskään miettiä, miten esimerkiksi kustantajalta saatu ennakko tai synkronointitulot vaikuttavat yhtiömallin lisenssimaksun verotukseen. Kustantajan maksamalla ennakkomaksulla ei ole vaikutusta yhtiömallin käypä arvo -laskelmaan, vaan se pohjautuu kaavamaisesti musiikintekijän aikaisempiin tekijänoikeuskorvauksiin. Käypä arvo -laskelma päivittyy edelleen kaavamaisesti aina, kun uusi sopimus tehdään.

Olin kertoi, että kaikki hänen asiakkaansa ovat halunneet viiden vuoden sopimuksen ja ovat tienneet sen heti alussa, kun malliin siirtymistä on vasta harkittu. Ilmeni myös, että vaikka yhtiömalli on ollut mahdollista tehdä jo vuodesta 2018, niin vielä ei hänen asiakkainaan ole sellaisia, joilla järjestely olisi ollut käytössä tuon viisi vuotta. Malliin on toisin sanoen herätty hitaasti. Olin korosti myös että, jos järjestelyyn siirrytään, täytyy sekä yrityksen että oma talous suunnitella hyvin sekä pitää huolta kassavirran tarkasta seurannasta.

Hän kertoi myös:

Monelle musiikintekijäartistille taloushallinto on mukavuusalueen ulkopuolella.

Olin korostaa asiakkailleen, että yrityksen talous on loppujen lopuksi heidän omalla vastuullaan, joka ei aina kaikille tekijöille ole selvä asia. On suosittuja tekijäartisteja, jotka eivät ole halunneet yhtiömallia, koska he nimenomaan haluavat tekijänoikeuskorvaukset ansiotulona ja ovat jo sillä tasolla, että heidän yritystoimintansa on kannattavaa, eikä se vaadi lisäinvestointeja.

Olin lisäsi, että:

Jos asiakkaalle laskettu käypä arvo -laskelman lisenssimaksu on ollut enemmän kuin asiakas haluaa omasta yrityksestä vuoden aikana itselleen maksaa, on tullut epävarmuus järjestelyä kohtaan ja järjestelyyn ei ole siirrytty.

6.3.3 Tarkoituksen toteutuminen

Tuomi ja Kivistö olivat sitä mieltä, että yhtiömallin tarkoitus on toteutunut hyvin. Olin huomautti, että käytännössä yhtiömalli sopii aika harvalle, eikä hän ollut täysin varma siitä, edistääkö järjestely hänen asiakkaidensa elinkeinotoimintaa. Perusteluna hänellä oli kohdassa 6.1.2. mainitut riskit sekä ajatus siitä, että tekijänoikeustulot ovat monelle tekijälle nimenomaan ajatustasolla henkilökohtaista tuloa, vaikka ne ohjattaisiin yritykselle. Hän korosti, että musiikintekijän täytyy itse haluta vahvasti tehdä yhtiömalli ja hänen täytyy ymmärtää sen vaikutukset omaan talouteen. Kun tekijänoikeuskorvaukset, jotka tätä kirjoittaessa tulevat Teoston asiakkaille neljä kertaa vuodessa, eivät tulekaan omalle tilille vaan omalle osakeyhtiölle, joka on oma oikeushenkilönsä ja juridisesti erillään musiikintekijästä, voi tämä aiheuttaa ongelmia, kun ei osata erottaa henkilökohtaisia varoja yrityksen varoista. Toisille sopii paremmin ansiotuloverotuksen kautta tulevat tekijänoikeuskorvaukset, jotka näin tulevat suoraan omaan käyttöön. Olin oli sitä mieltä, että järjestelystä on eniten hyötyä ja pienimmät riskit, kun se tehdään uransa alussa olevalle artistille, jonka tekijänoikeustulot eivät ole vielä suuret. Kivistö kertoi, että valmisteluvaiheessa ei voitu tietää, miten yhtiömallia tulotaisiin hyödyntämään ja millaisille tekijäprofiileille se sopisi. Järjestelyn arvioitiin kuitenkin olevan edullinen juuri uransa aloittavalle tekijälle.

6.3.4 Yhteenveto

Musiikintekijän yrityksessä täytyy siis olla varoja vähintään sen verran että lisensointimaksu tekijälle voidaan suorittaa. Voidaan sanoa, että suurin riski yhtiömallijärjestelyssä on itse osakeyhtiön omistava musiikintekijä ja hänen oma toimintansa yrityksen omistajana. Itse järjestelyssä ei sinänsä ole riskiä, mikäli se on tehty ohjeen mukaan. Riskit ovat siis yleisiä yrittämiseen liittyviä riskejä.

Riskejä voidaan pienentää, kun käytetään apuna taloushallinnon asiantuntijaa, etenkin sellaista asiantuntijaa, jolle yhtiömalli ja tekijänoikeuksista saatava tulo on tuttua. On oletettavaa, että valtaosa yhtiömallijärjestelyistä Teoston kanssa tehdään yhden omistajan osakeyhtiöille, sillä yhtiö, jolle tekijänoikeustulot siirretään, on oltava Teoston tekijäasiakkaan omistuksessa, tai mikäli omistajia on useampia, heidän täytyy kaikkien olla Teoston asiakkaita.

Haastateltavat eivät nähneet yhtiömallin kehittämiseen merkittäviä mahdollisuuksia, sillä malli on sidottu vallitsevaan lainsäädäntöön. Jos mallista haluttaisiin toisenlainen, tulisi lainsäädäntöä muuttaa.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Yhtiömalli ei sovi kaikille musiikintekijöille. Siksi on harkittava tarkkaan tapauskohtaisesti, onko kannattavaa ohjata tekijänoikeuskorvaukset omalle yritykselle. Aluksi on arvioitava tekijän tulevaisuuden tulot, tekijän yritystoiminnan tuleva laajuus ja siihen liittyvät investointitarpeet. Yhtiömallia kannattaa harkita vasta silloin, jos tekijänoikeustulot ja muut tulot ovat vuodessa vähintään yhteensä 60 000 € - 80 000 €. Tämä johtuu siitä, että kun tulot ylittävät 88 200 € nousee tulovero 41,75 prosenttiin valtion progressiivisen tuloveroasteikon mukaan. Teoston ohjeissa todetaan että: ”Pienissä tuloluokissa ansiotulon verotus on kevyempää kuin yhtiöverotus, joten yhtiömallista ei välttämättä ole asiakkaalle verotuksellista hyötyä” (Teosto, 2024). Musiikintekijän on hyvä muistaa, että verot täytyy maksaa joka tapauksessa ansiotulosta tai yhtiön voitosta. Edellä mainittua progressiivista ansiotuloverotusta valtion verotuksen osalta kuvaa alla oleva Verohallinnon Valtion tuloveroasteikkotaulukko 2025, kuva 8.

Valtion tuloveroasteikko 2025

Vuodelta 2025 toimitettavassa verotuksessa määrätään tuloverolain (1535/1992) perusteella valtiolle ansiotulosta suoritettava tulovero progressiivisen tuloveroasteikon mukaan seuraavasti:

Verotettava ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittävästä tulon osasta, %
0–21 200	0,00	12,64
21 200–31 500	2 679,68	19,00
31 500–52 100	4 636,68	30,25
52 100–88 200	10 868,18	34,00
88 200–150 000	23 142,18	41,75
150 000–	48 943,68	44,25

Kuva 8. (Verohallinto, 2025)

Toinen tapa tarkastella asiaa, on selvittää mahdollisuudet yrityksestä maksettaviin osinkoihin ja verrata niistä maksettavaa veroa tekijänoikeustuloista maksettavaan ansiotuloveroon. Tämä näkökulma sopii jo pidempään toimineelle musiikintekijälle, jolla on jo osakeyhtiö. Jotta omasta yhtiöstä voitaisiin maksaa osinkoja täytyy yhtiöllä olla nettovarallisuutta. Lisäksi tekijän täytyy selvittää itselleen pitkäaikainen visio, yhdestä viiteen vuotta, joka voi olla haasteellista, niin kuin tulevaisuuden ennustaminen yleensäkin. Toisaalta järjestelyyn siirtyminen voi myös kirkastaa tekijän taloudellisia tavoitteita ja auttaa pääsemään niihin varsinkin, jos ne ovat konkreettisia ja selkeästi mitattavissa. Tekijän täytyy myös itsekriittisesti ja rehellisesti arvioida omia yrittäjyystaitojaan ja motivaatiotaan yrittämiseen - etenkin, mikäli hänellä ei ole vielä omaa yritystä ja kokemusta yrittäjyydestä. On hyvä pohtia, onko musiikintekijällä itsellään kompetenssia talousasioissa sillä, mikäli taloushallinto ulkoistetaan, siitä syntyy lisäkuluja, jotka on katettava tuloista. Mikäli kulut kasvavat enemmän kuin yhtiömallista saatu verotuksellinen etu on, siirtymien yhtiömalliin ei ole kannattavaa. Toisaalta taloushallinnon kustannus suhteessa liikevaihtoon pienenee yleensä liikevaihdon kasvaessa.

Investointien arviointiin vaikuttaa muun muassa se, tähtääkö artisti vientiin ja onko tarkoitus tehdä kiertueita ulkomailla, jotka vaativat huomattavia investointeja, vai kasvattaako artisti konserttien kokoa ja yleisömääriä kotimaassa. Musiikintekijän on arvioitava, kuinka paljon tullaan investoimaan, mihin tullaan investoimaan ja millä ajalla odotetaan tuottoa investoinneista. Omia siirrettäviä oikeuksia voi ajatella sijoituksena omaan osakeyhtiöön, ja näin ollen niillekin voi asettaa tulostavoitteet.

Keskeiset ohjeet, joihin täytyy tutustua yhtiömallia suunniteltaessa ja toteuttaessa ovat Verohallinnon ohje ”Tekijänoikeuksien yksinomaisen käyttöoikeuden luovuttaminen määräajaksi musiikintekijän yhtiölle” <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/68654/tekijänoikeuksien-yksinomaisen-käyttöoikeuden-luovuttaminen-määräajaksi-musiikintekijän-yhtiölle2/> sekä Teoston ohjeet ”Teostokorvausten yhtiömalli – ohjeita asiakkaalle” <https://www.teosto.fi/wp-content/uploads/2022/01/teosto-korvaukset-yhtiomalli-asiakkaan-ohje.pdf> ja ”Osakeyhtiö. Tekijänoikeustulojen verotus.” <https://www.teosto.fi/musiikintekijalle/palvelut/verotus/osakeyhtio/>

Edellä mainittujen ohjeiden avulla yhtiömallin toteutus onnistuu varmasti. Teoston ohjeissa on myös laskuri, jolla voi tehdä karkean laskelman siirtymispäätöksen pohjaksi. Mikäli päättää siirtyä yhtiömalliin, täytyy tehdä vähintään kaksi eri laskelmaa, jotka ovat aikaisempaan korvaushistoriaan perustuva mekaaninen käypä arvo -laskelma ja tekijän tulevaisuuden visioon perustuva ennuste, joka sisältää ennusteet investointitarpeista sekä omasta palkan tarpeesta sisältäen yhtiömallin lisensointimaksun. Laskelmassa tulee vertailla myös ansiotuloina saatavien tekijänoikeustulojen ja yritykselle siirtyvien tekijänoikeustulojen verotuksellista mielekkyyttä. Eli käytännössä olisi hyvä tehdä kaksi eri nykyarvolaskelmaa: toinen mekaanisesti verottajan ohjeen mukaisesti lisensointimaksua varten ja toinen ennustamaan todellista tulevaisuuden tekijänoikeuskorvauskertymää. Kannattavuuslaskelmaan tulee ottaa mukaan yrityksen kustannukset, jotka kohdistuvat suoraan

tekijänoikeustuloihin, yleiskulut, taloushallinto ja kiinteät kustannukset. Kannattaa myös ottaa huomioon yrityksen varallisuus ja sen karttuminen tulevaisuudessa, sekä laskea olisiko yrityksestä mahdollista tulevaisuudessa ottaa osa tulosta osinkoina.

Yhtiömalli on ainoa järjestely, jolla musiikintekijän tekijänoikeustulot voidaan ohjata osakeyhtiölle. Kun yhtiömallijärjestely tehdään Verohallinnon ohjetta noudattaen, ei verotuksellisia piiloriskejä ole. Kustannussopimuksesta saatu ennakko tai synkronointitulot eivät vaikuta yhtiömallin lisenssimaksun verotukseen, joka perustuu tekijän aikaisempien Teosto-korvausten perusteella tehtyyn käypä arvo -laskelmaan.

8 POHDINTA

Opinnäytetyölleni asetetut tavoitteet olivat ymmärtää yhtiömallijärjestelyn yritysjuridiset ja verotukselliset näkökohdat sekä kuinka yhtiömalli toimii käytännössä. Tavoitteena oli myös kuvata yhtiömallin prosessi ja tehdä toiminnallinen opinnäytetyö, josta olisi hyötyä yhtiömallia harkitseville musiikintekijöille.

Työn lopputuloksena syntyi käytännönläheinen produkti, joka auttaa ymmärtämään tekijänoikeuksia luovan alan elinkeinona sekä yhtiömallia yhtenä mahdollisuutena musiikintekijän talouden suunnittelussa. Lopputulos tarjoaa konkreettista tukea, tietoa ja näkökulman yhtiömallin perustamiseen sekä oman yritystoiminnan kehittämiseen musiikkialalla.

Kuten johdannossa totesin, on yhtiömalli syntynyt pyrkimyksestä vahvistaa luovaa taloutta ja parantaa luovan työn tekijöiden asemaa. Tavoitteena on ollut muuttaa musiikintekijöiden verokohtelu yhdenvertaiseksi muiden yrittäjien kanssa. Näkemykseni mukaan yrittäjänä toimivan musiikintekijän verotuksellinen asema on uudistuksen myötä parantunut, koska uudistus on antanut mahdollisuuden siirtää omat tekijänoikeustulot omalle osakeyhtiölle. Tutustutuani prosessin aikana syvemmin yhtiömallin toteutukseen uskallan silti väittää, että yhtiömallin toteuttamiseen liittyvät erityisvaatimukset asettavat yrittäjänä toimivat musiikintekijät edelleen eriarvoiseen asemaan suhteessa muihin yrittäjiin.

Eryteisesti eriarvoisuutta lisää siirtosopimuksen pituus (1–5 vuotta) ja musiikintekijän oman osakeyhtiön maksaman lisenssimaksun määräytyminen aikaisempien tekijänoikeustulojen perusteella jokaiselle sopimuskaudelle erikseen. Tämä voi aiheuttaa uudella sopimuskaudella ensimmäisen sopimuskauden aikana hyvin menestyneelle musiikintekijälle merkittävän verotuksellisen ja taloushallinnollisen haasteen, koska edellisvuosien kasvaneet tekijänoikeustulot kasvattavat seuraavan kauden tulevaa lisenssimaksua. Muiden omaisuuslajien kohdalla verohallinto ei tietojeni mukaan sovelle dynaamista käyvän arvon määrittämistä, vaan esimerkiksi kiinteistön tai muun omaisuuden siirto osakeyhtiölle arvostetaan kertaluonteisesti.

Lisäksi järjestelyä olisi syytä tarkastella kriittisesti myös kilpailuoikeudellisesta näkökulmasta, sillä yhtiömallijärjestelyn vaatimusten voidaan katsoa rajoittavan vapaata kilpailua ja markkinoille pääsyä. Myös vaatimus yhtiömallin käyttöönotettavan osakeyhtiön omistajien kuulumisesta samaan tekijänoikeusjärjestöön aiheuttaa mielestäni eriarvoisuutta. Vaatimus rajoittaa tekijöiden mahdollisuuksia kehittää pitkällä tähtäimellä tekijänoikeustuloihin perustuvaa liiketoimintaansa ja estää useamman tekijän yhteisen yhtiön perustamisen, jos he kuuluvat eri tekijänoikeusjärjestöihin. Samalla vaatimus sulkee ulkopuolelle sijoittajat ja mahdolliset osakeyhtiön uudet osakkaat, jotka eivät ole tekijänoikeusjärjestön asiakkaita.

Prosessin aikana kävi lisäksi ilmi tekijänoikeuksien todellisen ja tulevan arvon määrittämisen haastavuus. Luovan alan liiketoiminnan näkökulmasta on

keskeistä, että immateriaalisten oikeuksien arvo on selkeästi määriteltävissä ja vertailukelpoinen materiaalisien omaisuuden kanssa. Tämä on tärkeää yritysten sisäisessä talouden suunnittelussa ja ulkopuolisten sidosryhmien, kuten sijoittajien sekä rahoittajien, näkökulmasta. Kiinnostukseni aihetta kohtaan kasvoi prosessin aikana merkittävästi ja aion jatkaa sen tutkimista myös tulevaisuudessa. Erityisesti haluaisin keskittyä kehittämään työkaluja ja menetelmiä, joilla voidaan arvioida immateriaalioikeuksien taloudellista arvoa luotettavasti ja yhdenmukaisesti.

Tämä opinnäytetyö on ollut syventävä oppimisprosessi, jonka myötä olen laajentanut tietämystäni ja osaamistani tekijänoikeustulojen verotuksesta sekä luovan alan yrittäjyydestä. Aiheeseen perehtyminen on edistänyt asiantuntijuuttani, kehittänyt ammatillista osaamistani ja vahvistanut työelämätaitojani merkittäväällä tavalla. Työ on myös vahvistanut ymmärrystäni siitä, kuinka luovan alan yritystoiminnassa juridiset ja taloudelliset näkökulmat kietoutuvat mielenkiintoisesti yhteen sisällöntuotannon sekä tekijyyden kanssa.

LÄHTEET

Gramex (2024). Vuosikatsaus 2023. https://www.gramex.fi/wp-content/uploads/final_vuosikatsaus-2023.pdf

Gramex (2025). Tietoa Gramexistä. <https://www.gramex.fi/tietoa-gramexista/gramex/>

Gramex (n.d.). Mitä on tekijänoikeus? <https://www.gramex.fi/qa/mita-on-tekijanoikeus/>

Harenko, K. Kivistö, M. Niiranen, V. & Tarkela, P. (2024). Tekijänoikeus-Kommentaari ja käsikirja. Alma Talent.

Ifpi (19.3.2025). Amidst highly competitive market, global recorded music revenues grew 4.8% in 2024. <https://www.ifpi.org/ifpi-amidst-highly-competitive-market-global-recorded-music-revenues-grew-4-8-in-2024/>

Ilmavirta, T. (19.3.2020). Mitä ovat musiikkialan arvoverkot? Music Finland. <https://musicfinland.fi/fi/tutkimukset/mitae-ovat-musiikkialan-arvoverkot>

Kivistö, M. (25.3.2025). Tekijänoikeusasiantuntija, Martti Kivistön, haastattelu.

Kostamo, P. Airaksinen T. & Vilkka, H. (2022). Kirjoita itsesi asiantuntijaksi. Art House.

Laki elinkeinotulon verottamisesta 1968/360. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1968/19680360>

Laki tekijänoikeuden yhteishallinnoinnista 1494/2016. Haettu 10.1.2025 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2016/1494>

Luovat ry. (n.d.). Luovan alan puolesta. Haettu 17.12.2024 osoitteesta <https://luovat.org/tekijanoikeudesta/>

Myhrberg, M. (2013). TEM Raportteja 30/2013.TEM. <https://tem.fi/documents/1410877/2872337/Tekijanoikeustulon+kohtelu+eri+oikeussubjektien+kannalta+16082013.pdf>

Ojasalo, K. Moilanen, T. & Ritalahti, J. (2021). Kehittämistyön menetelmät: Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. Sanoma pro.

Olin, R. (1.4.2025). Nordac Oy:n taloushallinnon asiantuntijan, Riikka Olinin, haastattelu.

Osakeyhtiölaki 21.7.2006/624. <https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2006/624>

Tekijänoikeus.fi. (n.d.). Tekijänoikeuden syntyminen. Haettu 24.1.2025 osoitteesta <https://tekijanoikeus.fi/tekijanoikeus/syntyminen/>

Tekijänoikeuslaki 404/1961. Haettu 17.12.2024 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/1961/404>

Teosto. (2022) Teosto-korvausten yhtiömalli- ohjeita asiakkaalle. <https://www.teosto.fi/wp-content/uploads/2022/01/teosto-korvaukset-yhtiomalli-asiakkaan-ohje.pdf>

Teosto. (2024). Tekijänoikeuskorvaukset globaalisti ennätystasolla – musiikin korvaukset kasvavat erityisesti digialustoilta ja live-esityksistä. <https://www.teosto.fi/tekijanoikeuskorvaukset-globaalisti-ennatystasolla-musiikin-korvaukset-kasvavat-erityisesti-digialustoilta-ja-live-esityksista/>

Teosto. (n.d.). Tietoa Teostosta. Haettu 19.1.2025 osoitteesta <https://www.teosto.fi/tietoa-teostosta/>

Teosto. (n.d.). Osakeyhtiö. Tekijänoikeustulojen verotus. Haettu 17.12.2024 osoitteesta <https://www.teosto.fi/musiikintekijalle/palvelut/verotus/osakeyhtiio/>

TTVK. (n.d.). Lähioikeudet. Haettu 29.4.2025 osoitteesta <https://ttvk.fi/tekijanoikeus/lahioikeudet>

TTVK. (n.d.). Tekijänoikeus suojaa luovaa työtä. https://ttvk.fi/assets/uploads/2023/11/ttvk_tekijanoikeus_suojaa_luovaa_tyota_web.pdf

Tuloverolaki 30.12.1992/1535 <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19921535>

Tuomi, O. (28.3.2025). Verohallinnon johtavan veroasiantuntijan, Olavi Tuomen, haastattelu Teamsissa.

Valtioneuvosto. (2017). Hallituksen puoliväliriihen tiedotteen liite-Hallituksen toimintasuunnitelma vuosille 2017–2019: Uudet avaukset <https://valtioneuvosto.fi/documents/10616/4592272/Hallituksen-uudet-avaukset.pdf/f637a167-cc23-48c9-afa6-9f216b35eafa/Hallituksen-uudet-avaukset.pdf.pdf>

Verohallinto (2025). Ansiotulot. Haettu 2.2.2025 osoitteesta <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/verokortti-ja-veroilmoitus/tulot/ansiotulot/>

Verohallinto. (19.6.2024). Tekijänoikeuksien yksinomaisen käyttöoikeuden luovuttaminen määräajaksi musiikintekijän yhtiölle. Haettu 17.12.2024 osoitteesta <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/68654/tekijanoikeuksien-yksinomaisen-kyttooikeuden-luovuttaminen-maarajaksi-musiikintekijan-yhtiolle2/>

Verohallinto. (23.12.2015). Aineettomista oikeuksista saatavien tulojen verotus. Haettu 8.2.2025 osoitteesta https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48945/aineettomista_oikeuksista_saatavien_tul2/